

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży.
Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon
72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 lamowo, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada
Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża
— Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 28.

Chełmża, sobota dnia 2-go lutego 1929 r.

Rok II.

Zatarg lekarzy z Kasami Chorych.

I.

Z dniem 1 stycznia 1929 r. zaistniał pomiędzy Kasami Chorych, a lekarzami na terenie województw poznańskiego i pomorskiego stan bezkontraktowy.

Dotychczas stosunek wzajemny pomiędzy Kasami, a poszczególnymi organizacjami lokalnymi lekarzy, normowały umowy indywidualne. Warunki tych umów aczkolwiek pozostawiały dużo do życzenia, były jednakże dla Kas Chorych możliwie znośne. Mimo, że dawały lekarzom możliwość wybierania z Kas Chorych miesięcznie do 3.500 zł., a czasem nawet więcej. Związek Lekarzy Zachodniej Polski narzekał stale na krzywdę wyrządzoną jego członkom i dążył od szeregu lat systematycznie do skoncentrowanej akcji przeciw Kasom Chorych w swych rękach. Gdy więc Związek Lekarzy siły swe zmobilizował i zobowiązał członków słowem honoru do bezwzględnej posłuszeństwa, polecił lokalnym organizacjom lekarskim wypowiedzieć umowy dotychczasowe z Kasami Chorych na dzień 31 grudnia 1928 r. Tak też się stało. Jednocześnie doniesiono Kasom Chorych, że zawarcie nowej umowy, może nastąpić jedynie pomiędzy Związkiem Lekarzy Zach. Polski, a Okręgowym Związkiem Kas Chorych na województwa poznańskie i pomorskie. Wypowiedzenie umów nastąpiło w październiku 1928 r., poczem Związek Lekarzy Zach. Polski odniósł się do Okręgowego Związku Kas Chorych z krótkim oświadczeniem, że zamierza zawrzeć zbiorową umowę. Pierwsza konferencja została naznaczona po nadesłaniu pełnomocnictw 55 Kas, na dzień 10 listopada br.

Charakterystycznym jest, że na zapytanie delegacji Okręgowego Związku Kas Chorych, jakie warunki wysuwa delegacja Związku Lekarzy w zamian warunków, objętych umową zerwaną, ci ostatni oświadczyli, że nie mają żadnych postulatów prócz dwóch warunków: a) umowy zbiorowej, b) znacznej podwyżki w wynagrodzeniu.

Takie oświadczenie musiało się oczywiście spotkać z zarzutem ze strony delegacji Okręgowego Związku Kas Chorych. Bo jeżeli zrywa się umowę z 55 Kasami, to należy w pierwszym rzędzie wiedzieć dlaczego. Inaczej było w tym wypadku. Najprzód zerwano umowę, a później dopiero zastanawiał się Związek Lekarzy, jakie powody wysunąć na swoje usprawiedliwienie.

To też pierwsza konferencja mimo 5-cio godzinnego trwania jej, nie przyniosła żadnych dodatnich wyników. Następną konferencję naznaczono na dzień 7 grudnia. Wówczas dopiero przedłożyła delegacja Związkowi Lekarzy projekt umowy.

Ponieważ warunki projektowanej przez Związek Lekarzy umowy były niemożliwe do przyjęcia, znalazł się Okręgowy Związek Kas Chorych w trudnej sytuacji temwięcej, że wobec krótkiego czasu, trzeba było przedłożyć warunki rozważyć i uzyskać od 55 Kas Chorych oświadczenia co do punktów zasadniczych.

(Dokończenie nastąpi).

Olbrzymia katastrofa kolejowa we Francji.

Paryż 1. 2. AW. Na odcinku linii kolejowej między Asnières a Bois Colombes nastąpiło zderzenie dwóch pociągów. Na skutek zderzenia dwa wagony II-ej klasy uległy zupełnemu zniszczeniu inne zaś wagony ucierpiały bardzo poważnie. Jest około 70 ranych, 8 z nich odniosło bardzo ciężkie

obrażenia cielesne. Zderzenie nastąpiło na skutek tego, iż czerwone światła umieszczone na ostatnim wagonie pociągu były niewidoczne, czy to ze względu na oblepienie śniegiem, czy też zagaszenie. Drugi nadchodzący pociąg uderzył w tył pociągu elektrycznego.

Ukraina w szponach terrorystów komunistycznych.

Moskwa, 1. 2. AW. Z Charkowa donoszą o niestabnej fali aresztowań na Ukrainie. W samym Charkowie aresztowano około 20 osób w tym 17 wojskowych. W drodze represji rozwiązana została szkoła wojskowa w Kijowie, która stanowiła dotąd środek młodego kontyngentu dowództwa armii czerwonej ukraińskiej SSR. Ta ostatnia re-

presja ma charakter antyukraiński, w szkole tej bowiem przeważały wpływy nacjonalistyczne odłam ukraińskich komunistów. Ostatnio w trzech wypadkach rozstrzelano aresztowanych. M. in. według pogłoski rozstrzelany został b. komisarz ludowy oświaty ukraińskiej SSR Oszustow.

Prusy Wschodnie mają być oddane pod zarząd Ligi Narodów.

Gdańsk, 31. 1. (AW). Odbył się tu wieczór dyskusyjny zwołany przez tutejszych hitlerowców, na którym przemawiał parokrotnie aresztowany za swoje występy w Nadrenji socjalista narodowy Koch. Przed swoimi słuchaczami rysował on w alarmujący sposób sytuację Rzeszy Niemieckiej podając cały szereg rzekomych rewelacji, m. in.

powiedział, że Prusy Wschodnie mają być oddane pod zarząd Ligi Narodów w zamian za zgodę przyłączenia Austrii do Niemiec. Koch wspominał również o ciężkim położeniu gospodarczym prowincji wschodnio-pruskiej, gdzie w jednym tylko miesiącu sprzedano na licytacji 248 majątków ziemskich.

Kronika polityczna.

Warszawa, (AW). Wczoraj ogłoszono komunikat posłów Str. Chłopskiego wybranych z Małopolski. Komunikat zaprzecza kategorycznie wszelkim pogłoskom o rzekomym rozłamie tego stronnictwa.

Warszawa, (AW). W kołach sejmowych panuje przekonanie, iż budżet mimo wszystko będzie na czas uchwalony, czego dowodem jest, że kluby zgodziły się obradować przez dłuższy szereg dni od godz. 10 rano do godz. 9 wiecz. z dwugodzinną przerwą. Sesję tegoroczną cechuje ogromny pośpiech.

Warszawa, (AW). Komisja skarbowa obradowała wczoraj m. in. nad projektami podatkowymi rządu. Komisja przekazała podkomisji złożonej z 8 członków wnioski dotyczące nowelizacji niektórych postanowień podatków dochodowych.

Warszawa, (AW). Wczoraj sejmowa komisja administracyjna toczyła dyskusję nad projektami ustaw samorządowych. Wyłoniona ma być podkomisja samorządowa złożona z 7 członków do której odesłane będą wszystkie projekty z dziedziny samorządowej, przyzem podkomisja ukończyć ma prace przygotowawcze do dnia 12 lutego. Następnie powiększono podkomisję do liczby 9 członków. Referują posłowie Prager i Ciołkosz.

Świętokradztwo we Wrzeszczu.

Gdańsk 1. 2. (AW). Dzisiejszej nocy nieznanymi sprawcy wtargnęli do kościoła św. Stanisława w Wrzeszczu, rozbili tabernaculum oraz porozrzucali komunikanty. Złodzieje porozbijali również inne skrytki kościelne, a nie znalazłszy żadnych kosztowności, porozrzucali jedynie ornaty i inne kapy kościelne. Policja wszczęła energiczny pościg za świętokradcami.

Rząd likwiduje zatarg Kas Chorych z lekarzami.

Poznań 1. 2. (AW). W dniu wczorajszym doszło do porozumienia między związkiem lekarzy a Kasami Chorych. Od dziś lekarze którzy należeli do Kasy Chorych przyjmują znowu pacjentów bezpłatnie. Dotychczas nie spisano umowy zbiorowej w Poznaniu. Obie strony doszły do porozumienia z wyjątkiem jednego punktu, a mianowicie poprawy honorarium, który zostanie oddany arbitrażowi p. wojewody. System ambulatoriów nie zostanie wprowadzony. Obecnie prowadzi się rokowania w sprawie prowincjonalnych Kas Chorych.

Turcja chce przyjąć Trockiego.

Moskwa 1. 2. (AW). Szereg rządów państw „kapitalistycznych“ otrzymało ze strony przedstawicielstw sowieckich półoficjalne zapytania co do możliwości udzielenia prawa azylu Trockiemu. Odpowiednio odpowiedziały już rządy francuski i włoski pozytywnie rząd turecki. Od rządu niemieckiego nie otrzy...

Z kraju.

Spór o dobra żywieckie w Sądzie Najwyższym.

Do Sądu Najwyższego w Warszawie wpłynęła skarga b. arcyksięcia Karola Stefana Habsburga o prawo własności dóbr żywieckich. Jak wiadomo, ks. Habsburg przegrał proces w I i II instancji.

Fenomen lekarski w Warszawie.

Na ostatnim posiedzeniu klinicznym w szpitalu na Czystem w Warszawie, doktorzy Rotharb Szyper, demonstrowali niezwykłego pacjenta. Był nim Majer Hil Krajer, mieszkaniec Kutna, posiadający wszystkie organy wewnętrzne po stronie przeciwnej, niż u człowieka normalnego. I tak naprzykład Krajer ma serce i żołądek po prawej stronie, wątrobę i ślepą kiszki po lewej itp. Jest to wypadek bodajże nie zaobserwowany dotychczas w Polsce.

Nieszczęśliwy wypadek gen. Góreckiego.

Bawiący w Poznaniu dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego, gen. Roman Górecki uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Wracając z zebrania „Federacji“, któremu przewodniczył, gen. Górecki poślizgnął się na placu Wolności, nieopodal Bazaru upadł i złamał nogę. Generała przewieziono do szpitala wojskowego, gdzie dr. Wierzejewski dokonał operacji złamanej kończyny.

Dwa miesiące aresztu za obrazę Marszałka Piłsudskiego.

W Wadowicach przed tamtejszym Trybunałem apelacyjnym odbyła się ostatnio rozprawa apelacyjna przeciw J. M. Wedle oskarżenia, jeszcze w lutym z.r. w Przytkowicach publicznie podał on portret Marszałka Piłsudskiego, umieszczony w tygodniku „Gospodarz Polski“, a to w czasie gorącej dyskusji na jednym z wieców przedwyborczych. Za czyn ten odpowiadał J. M. w sądzie w Kalwarii przed sędzią grodzkim drem Schenkerem i zasądzony został za to na karę aresztu przez dwa miesiące przy zastosowaniu amnestji, przyczem sąd podkreślił, że osoba Marszałka Piłsudskiego musi stać ponad partjami i nie może być nadużywana dla celów demagogji politycznej. P. J. M. niezadowolony z tego wyroku, apelował do Sądu Okręgowego w Wadowicach, który wyrok ten w całości zatwierdził, podzelaając w całości motywację sądu pierwszego. Trybunałowi w Wadowicach przewodniczył s. o. Sodziński.

„Cudowny“ Michałek zniki.

Gwiazda „cudownego“ Michałka po ucieczce jego z Warszawy i po próbie powtórnego wystąpienia w Michałowie, zgasa. W pierwszych dniach stycznia umieszczono go w zakładzie rzemieślniczo-wychowawczym XX. Salezjanów w Oświęcimiu w woj. krakowskim. Mimo iż okazywał początkowochę wyczerpania się rzemiosła, po kilku dniach sprzykrzył mu się pobyt pod ciągłą opieką i w niewytłomaczony dotąd sposób zbiegł z zakładu. Gdzie obecnie przebywa niewiadomo. Prawdopodobnie wystąpi znowu w jakiejś miejscowości jako cudotwórca.

Heród baba.

(Wyjątek z Pamiętników Kwestarza Ignacego Chodźki).

— Ja dobrodzieje zupełnie inny poradę sposób i pewnie skuteczniejszy.

— Słucham, mój dobrodzieju, słucham.

— Oto daj najprzód, dobrodziejko, na mszę św. i na ubogich za jego duszę; a ponieważ przed śmiercią on sam powiedział, że wtenczas zostanie upiorem, gdy imość pobierzesz się z asesorem i pokrzywdzisz córkę, to radzę ją wydać jak najprędzej za mąż i należycie wyposażyć.

— A co to księdzu kwestarzowi do tego? Waćpan dobrodziej jako osoba duchowna nie powinien mieszkać się w to, co do niego nie należy.

— Otóż i po moich baranach — pomyślałem a chcąc babę udobruchać, powiedziałem: — Ja — bo chciałem tylko ochronić dobrodziejkę, aby pan poręcznik na pierwszym nowiu nie spojrział na nią z pod pachy.

— Już my sobie damy radę bez jegomości.

Rozsierdziła się babula i uciekłyby pewnie ode mnie, gdyby mogła powstać; próbowałem kilkakrotnie dźwignąć się ze stolka, ale nie udało się napróżno i usiadła znowu.

Z dalszych stron.

Toruń. (Sejmik wojewódzki). W dniach 28 i 29, ubm. odbyły się obrady pomorskiego sejmiku wojewódzkiego sympatyzującego z kierunkiem obecnego rządu, na którym postanowiono stworzyć klub BB na terenie pomorskiego sejmiku wojewódzkiego. Prezesem klubu wybrany został p. Kaginek, mjr. rez. i prezesem wybrano p. Łąckiego ziemianina drugim p. Szrajtera drobnego rolnika, skarbnikiem dra Sobierajczyka, sekretarzem p. Czarnowskiego. Po wyborach odbyła się dłuższa dyskusja na temat ogólnych spraw w samorządzie. W obradach wzięło udział około 20 osób.

Dnia 29 ubm. po nabożeństwie w kościele M. Panny rozpoczęło się w Toruniu posiedzenie pomorskiego sejmiku wojewódzkiego, które zagał woj. pomorski p. Lamot, podkreślając mocarstwową potęgę Polski, poczem uzasadnił konieczność zmiany granicy województwa.

Następnie p. wojewoda powołał na przewodniczącego szambelana p. Sikorskiego, który zarządził wybory marszałka i jego zastępcy. 47 głosów na 48 głosujących na marszałka otrzymał mec. Szychowski (N. P. R. prawica Grudziądz), zaś przy wyborach na wicemarszałka na 50 głosujących otrzymał 29 głosów szambelan Lucjan Prądyński (BB) i 19 głosów p. Stefan Dąbrowski (Piast). Wobec tego wicemarszałkiem wybrany został szamb. Prądyński. — Z kolei marszałek podziękował zebranym za zaufanie, jakim go obdarzono, a następnie poświęcił kilka serdecznych słów pamięci zmarłego woj. Młodzianowkiego, którego to przemówienia wysłuchali zebrani stojąc. Następnie p. marszałek zwrócił się do p. wojewody, prosząc go o opiekę i życzliwe poparcie spraw samorządowych u władz centralnych. Przemówienie swe zakończył okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i Prezydenta Rzplitej, który to okrzyk zebrani trzykrotnie powtórzyli. Z kolei przystąpiono do dalszych obrad nad budżetem i sprawami pomorskiego sejmiku wojewódzkiego.

Wąbrzeźno. (Walne zebranie Kat. Młodzieży Żeńskiej). W ub. niedzielę odbyło się tu walne zebranie Kat. Młodzieży Żeńskiej. Marszałkował ks. Żynda. Dochód towarzystwa wynosi 2001,21 zł., zaś rozchód 1,93+81 zł. Do nowego zarządu na prezeskę wybrano jednogłośnie drugą Orzechowską (ponownie), zast. prezeski została wybrana większością głosów druga Beygerówna. Urząd sekretarki otrzymała druga Marja Sigurska, a na jej zastępczynię wybrano Wistównę. Skarbniczką wybrana została druga Jankiewiczówna (ponownie). Bibliotekarką została druga M Radziwińska; zast. bibliotekarki została druga Bronisława Gardzińska. Go-potynią wybrano drugą D. Borowską a na zastępczynię drugą Szymańska. Naczelniczką została druga Mikulska, gen. zastępcową druga Lewandowska. W skład komisji rewizyjnej wchodzi: p. Sigurska i druga Wisniewska Jadwiga.

Grubno, pow. Chełmno. (Nowe ogniwo Chrześc. Zjedn. Zawod.). Ruch chrześcijańsko-społeczny coraz szersze zatacza kregi. Dnia 28. stycznia br. odbyło się w Grubnie zebranie or-

ganizacyjne Chrz. Z. Z. Referat o zasadach i celach oraz o programie Ch. Z. Z. wygłosił instruktor p. Cyrankowski z Chełmna. W dyskusji zabierali głos obecni, którzy wyrażali życzenie założenia filij Ch. Z. Z. Ukonstytuował się zarząd filijny, który w dalszym ciągu będzie starał się o rozszerzenie filij i zorganizowanie w niej wszystkich rzemieślników i robotników.

Chełmno. (Z życia Ch. Z. Z.) W ubiegłym miesiącu odbyło się zebranie Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w lokalu sekretariatu wojewódzkiego. Przy licznych udziałach członków referat ideowy wygłosił prezes wojewódzki p. Zglinicki. Dawniej była w Chełmnie bardzo silna placówka P. P. S. jednak członkowie jej widząc, że nie się dla nich nie robi, przystąpili gremjalnie do Ch. Z. Z., które występuje w obronie warstw robotniczych i rzemieślniczych otwarcie, nie pozwalając wyzyskiwać ich przez niuczelników pracodawców.

Drugi referował p. Aleks. Wiuhla, który wzywał obojętne warstwy pracownice do organizowania się w szeregach bezpartyjnego Ch. Z. Z. Następnie bardzo dobre wrażenie wywarło przemówienie sekr. Ign. Odrowskiego, który w jasnych słowach przedstawił wielkie dzieło papieża Leona XIII. „Rerum novarum“.

W dyskusji zabierali głos p. Wł. Mysker, który w fabryce „Unji“ zdołał sfery robotnicze ująć i wciągnąć je pod sztandar chrześcijańsko-społeczny, potem prezes woj. Zglinicki i inni. Na prezesa wybrano jednogłośnie p. Aleks. Wiuhla, a zast. prezesa p. Myskera. Po wyczerpaniu porządku obrad prezes woj. p. Zglinicki zamknął zebranie pochwaleniem Pana Boga.

Brodnica. (Wyjaśnienie). W n-rze 15 „Przełądu Pomorskiego“ ukazała się notatka pod tytułem „Brodnica“ (Aresztowanie oszusta), w której podało tamtejsze pismo „Ziemia Michałowska“, że został aresztowany niej. Józef Borus za różne machinacje.

W sprawę tę wyjaśnia nam osobiście p. Borus Józef, że notatka ta wyrządziła mu krzywdę, szkodziąc w opinii, albowiem nie był on aresztowany za jakowś machinacje, lecz jedynie w sprawie dokonanej u niego kradzieży przez złodzieja Jana Okonika, w związku z czem zmuszony był złożyć zeznanie w prokuraturji. Jak więc z powyższego wynika stała się krzywda p. J. Borusowi, choć nie z naszej winy. Wyjaśnienie to niechaj zrehabilituje p. J. Borusa w opinii publicznej.

Wrocki pow. brodnicki. (Maszyna do łamania grudy na roli). P. Raga we Wrockach udało się wynaleźć maszynę do łamania grudy na roli. Wynalazek ten przedstawiony centralnemu urzędowi patentowemu otrzymał swój patent.

Przy słabem trawieniu, małokrwistości, wychudnięciu, blednicy, chorobach gruczołów, wysypkach skórnych i czyrakach, reguluje naturalna woda gorzka „Franciszka Józefa“ tak ważną obecnie działalność kiszek. Znakomici lekarze specjalności przekonali się, że nawet najwrażliwsze dzieci dobrze znoszą wodę **Franciszka-Józefa.**

— Wiesz dobrodziejka — rzekłem — zapijmy tę sprawę.

— Niech i tak sobie będzie! — Udobruchała się wnet i wychyliła kieliszek do kropli. — Niech i tak będzie! A do tego widzisz dobrodziej, że pan asesor to mądra głowa. On zna wszystkie paragrafy na pamięć, a powiada, że niedawno postanowiła Rzeczpospolita takie prawo, że kiedy gdzie jest matka i córka, a obiedwie chcą iść za mąż, co córka nie może wyjść pierwej od matki i musi czekać, aż póki matka nie wyjdzie.

Córeczka stojąca za krzesłem matuli mruknęła z cicha „Oho!“

— Co to ty panna mruyczysz? — Krzyknęła imość. — Mrucz sobie, mościanno, nie mrucz, tak będzie, jak Rzeczpospolita przykazała.

— No dobrodziejko, ja nie prawnik; ze mną rzecz o barany; do tego więc przystąpmy. Za trzech mżów trzech baranów, a na powodzenie z czwartym, czwartego.

Ostatni kieliszek dogodził widać dobrodziejce, bo zaczęła drzemać.

— Kołtun ten przeklęty... i głowę i nogi odbiera... i tak coś morzy... morzy... Na powodzenie z czwartym... czwartego... Mądra Rzeczpospolita i dobra. Upiorem zostanie.

Bredząc tak i mruząc, założyła baba ręce na stole, opuściła głowę na ręce i zachrapała jak w trąbę. A paniątka podziękowała mi za dobre ser-

ce i prosząc o modlitwę na jej intencję, czterech baranów wydać kazała.

Gdyśmy za bramę wyjechali, rzekł stary Marcin z zadowoleniem:

— Daj Boże przez całe życie mieć do czynienia ze starymi wdowami. — A gdy opowiadać zaczął całą historję, przerwał mi chełpliwie:

— Wiem o wszystkim i wiem więcej niżeli jegomość i niżeli sama pani. Góra z górą się nie zejdzie, ale człowiek z człowiekiem się zejdzie; otóż i ja znalazłem tu dawną moją kumę, co jest we dworze gospodynią. Ona to nas zaopatrzyła w wędlinę na dalszą drogę i powiedziała mi po dawnej znajomości, co się święci. Pani myśli, że asesor do niej się zaleca, a on, choć się do starej umizga, czyni to tylko pozornie, bo jest już po słowie z córeczką i wszystko już przygotowane do ślubu. Jutro po obiedzie, gdy matka zaśnie, on wywiezie panię i ślub z nią weźmie. Wszyscy o tem we dworze wiedzą, ale nikt starej o tem nie powie, bo nienawidzą baby.

— Bogu chwała, żeśmy tu dziś zajechali, bo jutro nie byłoby dla nas ani baranów, ani wędliny, ani... tabaki.

— Ojoj! — przywtórzył Marcin. — Toć tu jutro będzie chyba sądny dzień. Ale dobrze babie.

KONIEC.

Kto żałuje złotówki na okręt „Pomorze”, nie godzien jest być Polakiem!

Przez zakopcone szkietko.

Każdy, kto zna żywot mój, ten przyzna mi rację, że bardziej jestem nieszczęśliwy od niejednego pigularza lub też raubritera alkoholowego... Spotykam się wczoraj z pewnym obywatelem, który jest stałym członkiem organizacji o charakterze służby dla społeczeństwa i od razu wali we mnie:

— Patrzywką, nie patrz za bardzo w mój kąt i nie wypisuj andronów w „Przeglądzie” bo nie będzie go prenumerał.

— Ale — odpowiadam — czemu pan mnie straszy, że nie będzie czytał „Przeglądu”? Czy pan myśli, że wojna się nie odbędzie bez jednego gemajna?

— Co, bydziesz mnie nazywał gemajnym!? Ty skrobipiórku! ty „patrzywkacie”! ty lontrusie jeden!...

Zwiąć musiałem, bo rozindyczony znajomek tak się rozeźlił, że o mało nie wyskoczył ze skóry, a mnie nie żdzieił trzciniówką... Stanąłem tedy na uboczu i sobie pomyślałem: a to ci „koronowana głowa”. Obrazł się za „gemajna”. Widać ma pretensję do wyższej szarży. Pewno w landszturmie był unteroficerem.

Słowa te wypowiedziałem na głos, gdy właśnie w tej chwili przechodził obok mój dawny towarzysz szkolny.

— Jak się masz? — powiada.

— Ano widzisz, jak się mam — rzekłem. — Ten obywatel, to pewno należy do „postępowych” ludzi.. w naszym mieście, bo nietylko że nie chce czytać „Przeglądu”, ale o mało mnie nie pobił.

— I ty dałbyś się? — zagaduje mnie.

— Ale, skąd zaś. Niechno by mnie uderzył. Wnetki by znalazł się przed sędzią grodzkim. On by wrypnął takie „pouczenie”, że odechciałoby się temu ziomkowi napadać na spokojnych obywateli. Jak nie chce, to niech nie czyta „Przeglądu”. Bez łaski.

— Ale wiesz co przyjacielu — zagaduje mnie znowu — ja też właśnie idę do p. Miemczyka, aby mi zwrócił abonament.

— A to czemu? — pytam.

— Ano, nie nowego nie piszecie, a to, co się w Chełmży dzieje, to i tak wiem bez waszego „Przeglądu”.

— Ho, ho... pomyślałem sobie, źle... „Przegląd” jest zagrożony. Widać w naszym mieście znajduje się wielu takich obywateli, którzy lubią czytać gazety w Pomorskim, u Gogi lub u Jankowskiego, albo może wogóle ich nie czytają, bo już wszystkie mądrości mają w swych lepetynach. Tak więc będąc niepewny, co jest przyczyną tego zamachu... na „Przegląd”, zagaduję go znowu:

— Ale przecież nie bujaj mnie, że „Przegląd” nic nowego nie donosi. Czy czytałeś w innej gazecie o tym obywatelu, co to zwrócił podarty dyplom? Napewno nie! Pewno jesteś zaangażowany do jakiejś partji i z góry dostałeś nakaz nie czytania pisma bezpartyjnego. Przyznaj się.

— Wła— a— ściwie, to tak, ale nie powiem ci do jakiej.

— A to już bez łaski. Idź więc do „Przeglądu” i powiedz tam, że ja cię przysyłam po odbiór abonamentu, gdyż jesteś ubogi w duchu jak tvoi kampani. Bez takich czytelników napewno się obejdzie „Przegląd” i lepiej nawet, bo pozbył się jednej więcej kapuścianej głowy.

Sługa unizony

Patrzywką.

Bank Polski płacił 31 stycznia za:

dolary amerykańskie	8.85 — 8.84
funtów szterlingów	43.07
franki szwajcarskie	170.83
franki francuskie	34.73
marki niemieckie	210.98
guldeny gdańskie	172.26

KRONIKA

Chełmża, dnia 1 lutego 1929 roku.

Kalendarzyk.

Sobota: M. B. Gromnicznej Fortunata.

Niedziela: Błażeja, Djonizego.

Poniedziałek: Andrzeja, Weroniki.

Wschód słońca: 7,45 rano

Zachód słońca: 4,43 po poł

— **Kalendarzyk stułetni.** Początek lutego ponury i z deszczem; o 9—12 pogodnie, potem 3 dni śnieżne, 16 deszcz, następnie zimno; po 21 śnieg i zimno aż do 28.

DIŻUR NOCNY APTEK.

Służbę nocną trzyma „Apteka Nowa”

— **Osobiste.** Komendant obwodowy P. W. i W. F. na Pomorze p. major Stawarz z Torunia mianowany został obecnie ppłukownikiem.

— **Ostrzeżenie.** Ostrzega się, że za zobowiązania, poczynione przez p. wójka Józefa — z powołaniem się na osoby wojskowe lub instytucje wojskowe — w żadnym wypadku osoby, względnie instytucje nie biorą odpowiedzialności. (—) Dowództwo Okręgu Korp. VIII.

— **Święto Matki Boskiej Gromnicznej** jest świętem urzędowym — jak donosi o tem zarząd tut. Towarzystwa Kupców Samodzielnych. Sklepy zatem w dniu tym muszą być zamknięte.

— **Uwaga!** Z powodu przypadających dwu świąt 2 i 3 bm. następny numer „Przeglądu Pomorskiego” ukaże się dopiero z przyszłego poniedziałku na wtorek.

— **Usuwać gołoledź i śnieg z chodników.** Według obowiązujących przepisów o bezpieczeństwie publicznym, należy gołoledź i śnieg usuwać z chodników, albowiem taki stan rzeczy może spowodować niejedną nieszczęśliwą wypadek. Przypominaliśmy już o tem zainteresowanym sferom naszego obywatelstwa, jednak głos nasz zdaje się być „głosem wołającego na puszczy”. Bagatelizować — uważamy — naszego wezwania nie trzeba, bo niejedną może pośladować dopiero po niewczasie.

Za niestosowanie się do przepisów wyżej wspomnianych, władze policyjne będą pociągały opieszalszych do odpowiedzialności karnej.

— **Zapusty, zapusty** lecz koniec ich wien być wesoly i tłusty. A jeśli chcesz rozweselić swą duszę, zważaj co powiem:

„Vermut”, „Malaga”, „Szampańska Reneta” — to ci dopiero podnieta. A w te i inne krajowe wina — zaopatrzyć się możesz za bezcen tylko u „Pomowina”. Więc spiesz i czyni zakup póki zapas starczy, gdyż na resztki tego wina aż języzek „warczy”... Nie żałujcie grosza, bo to okazja rzadka, a drugi raz nie zdarzy się taka słodka gradka...

— **Zwolnieni w drodze rewizji lekarskiej nie płacą podatku wojskowego.** Na mocy specjalnej ustawy z 1926 r. osoby zwolnione od obowiązku służby wojskowej, opłacają podatek państwowy. W zależności od kategorii danych osób, wymiar tego podatku wynosi od 10 do 20 zł. rocznie. Tak więc do uiszczenia tego podatku obowiązani są przeniesieni do rezerwy w myśl dawnej ustawy art. 56, uznani za zdolnych do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu t. zw. kat. C i D; i uznani za zupełnie niezdolnych kat. E. Nie opłacają podatku osoby przeniesione do rezerwy lub zaliczone do pospolitego ruszenia za ten rok, w którym odbywały ćwiczenia wojskowe. Rezerwiści opłacają wymieniony podatek do 40 r. życia, zaś pospolitaacy do 50 roku.

Obecnie ministerstwo spraw wewnętrznych wraz z ministerstwem spraw wojskowych wyjaśniło, w drodze okólnika do wszystkich władz administracji ogólnej, że osoby zwolnione od służby wojskowej w drodze rewizji lekarskiej nie podlegają obowiązkowi płacenia podatku wojskowego. Osoby takie nie powinny być umieszczone w spisach płatników wymienionego podatku. Zarządzenie to jest aktualne wobec przystąpienia do sporządzania odnośnych spisów.

— **Grzmi muzyka, huczą basy** — pójdą w płąsy młodzi starzy na balu kolejarzy. W ostatniej chwili przypominamy o balu tutejszego Polskiego Związku Kolejarzy, który się odbędzie w obszernych salach kina „Konkordja” w sobotę, 2 bm. Niechaj przeto młodzi starzy, spieszą na bal kolejarzy.

— **„Szósta plaga świata”** czyli „Podróż poślubna z teściową” — arcywesoły komedjo-dramat w 10-aktach, z asem komików amerykańskich Monty Banksem w roli głównej wyświetlać będzie w dzisiejszy piątek kino „Konkordja”. Na przyszłą niedzielę zapowiada się zmieniony podwójny program.

Składka łańcuskowa.

— **Na budowę handlowego statku „Pomorze”** złożył składkę łańcuskową w naszej redakcji 10 zł. p. Szczepański i prosi pana aptekarza **Maliszewskiego** i p. lek. dent. **Buczkowskiego** do dalszego kontynuowania składki.

Ruch towarzystw.

Towarzystwo Powstańców i Wojaków. Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę, 3 lutego br. punktualnie o godz. 2.30 po południu w „Willi-Nowej”. Posiedzenie zarządu o pół godziny wcześniej tamże.

O punktualne i liczne przybycie wszystkich członków prosi — Zarząd.

— **Walne zgromadzenie członków Banku Ludowego** w Chełmży odbędzie się dnia 8 lutego br. o godz. 3-ej po południu w Hotelu Pomorskim.

Wiadomości kościelne.

W Sobotę 2-go lutego cr.

- O godz. 6,30 msza św.
- O „ 8-mej msza św. z kazaniem.
- O „ 9-tej msza św.
- O „ 10,30 suma z kazaniem.
- O „ 3-ej po poł. nieszpory.

Niedzielę dnia 3-go lutego br.

- O godz. 6 msza św.
- O „ 1/27 msza św.
- O „ 8-mej msza św. z kaz.
- O „ 9-tej msza św.
- O 10-te uroczyste wprowadzenie OO. misjonarzy do kościoła pokatedralnego z plebanji.
- O „ 3 po poł. nieszpory.

Walne zebranie

Kurkowego Bractwa

Strzeleckiego w Chełmży

odbędzie się dnia 11. lutego 1929 r. o godz. 8. wieczorem w Hotelu Pomorskim z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie,
- 2) Odczytanie protokołów,
- 3) Przyjęcie do wiadomości zatwierdzenia statutu przez Pana Wojewodę Pomorskiego,
- 4) Zobowiązanie członków po myśli § 4 statutu,
- 5) Przyjęcie do wiadomości pism Zarządu Okręgowego etc.
- 6) Sprawozdanie czynności zarządu, a) Prezesa, b) Sekretarza, c) Skarbnika,
- 7) Wybór zarządu na okres 1 roku,
- 8) Wybór Komisji rewizyjnej,
- 9) Wybór Sądu honorowego,
- 10) Sprawa uregulowania zobowiązań Bractwa,
- 11) Podwyższenie składek miesięcznych,
- 12) Wnioski bez uchwał.

Chełmża, dnia 1. II. 1929 r.

ZA ZARZĄD:

(—) Kurzętkowski, prezes.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nowe, ważne orzeczenia Najwyższego Sądu w sprawach mieszkaniowych.

Spadkobiercy lokatora korzystają z ochrony według art. 12/2 ust. o ochr. lok. jeżeli przedsiębiorstwo w tymże lokalu chociażby z udziałem osób trzecich (spółników i t. p.) nadal prowadzi. Orzeczenie Izby III z 1/8 28 Rw 833/28.

Orzeczenie to dotyczy wypadku, gdy właściciel np. sklepu (lokator) umrze, wtedy spadkobiercy kupca posiadają w dalszym ciągu prawo najmu, jeśli przedsiębiorstwo spadkodawcy nadal w tym lokalu prowadzi. Nie znaczy to jednak, że spadkobiercy ci wyłącznie sami muszą prowadzić dawne przedsiębiorstwo.

Przepis ten ma wtedy także zastosowanie, gdy spadkobiercy lub jeden z nich wspólnie z inną osobą przedsiębiorstwo prowadzi. Np. przemiana na spółkę, ustanowienie zawiadowcy i t. p. nie mają wpływu, jeżeli przytem przedsiębiorstwo nie przeszło od spadkobierców w obce ręce, jeżeli spadkobiercy w tej lub innej formie mają poważny udział w przedsiębiorstwie. Art. 12/2 ust. o ochr. lok. ma przede wszystkim stosunki faktyczne na względzie, a nie wchodzi w rozważania różnych form prawnych, jakie władanie przedsiębiorstwem może przybrać.

Bezprawne odstąpienie praw najmu w myśl art. 11/2 lit. e) ust. o ochr. lok. może nastąpić także i na czas oznaczony. Orzeczenie Izby III z 1/8 28 Rw. 834/28.

Pozwani lokatorzy odstąpili używanie wynajętego im lokalu w całości, nie zastrzegając dla siebie tego używania w żadnej formie. Czynsz umówiony z właścicielem domu miała opłacać i opłacała też nowa nabywczyni lokalu. Okoliczność, że odstąpienie było ograniczone na 3 lata, nie zmienia istoty rzeczy. Po trzech latach mogliby pozwani znów na pewien czas przynieść swe prawa na tę samą lub inną osobę i w ten sposób zapewnić sobie dożywni dochód z części domu, będącego własnością innej. —

Decydującą jest okoliczność, że lokator przez takie odstąpienie ujawnia, że lokalu dla siebie nie potrzebuje, zaczem i dalsza ochrona jego prawa niczem nie dałaby się uzasadnić.

Należność za komorne i za dokonane przez lokatora naprawy niekomornicze t. j. obciążające właściciela domu) ulegają wzajemnemu potłaceniu. Orzeczenie Izby pierwszej z dnia 20/X 1927 C 1282/26.

Nie mógł usprawiedliwić nakazania eksmisji poznanego dodatkowy motyw sądu niższego, iż pozwany lokator zalegał z komornem za dalsze 3 miesiące biegnące po wypowiedzeniu. Decydujące bowiem jest, iż komorne zaległe z czasów przed wypowiedzeniem z powodu niedziśnienia którego żądał powód eksmisji pozwanego, zostało pokryte nadwyżką przez wzajemną należność pozwanego za dokonany remont, dlatego nie należało nakazać eksmisji pozwanego wyłącznie ze względu na zaleganie jego z zapłatą za dalszy okres czasu.

Rejestracja piekarń mechanicznych na całym obszarze Rzplitej.

Min. spr. wewn. wystosowało do wszystkich wojewodów okólnik, nakazujący nadesłanie ministerstwu wykazu czynnych piekarń mechanicznych na obszarze wszystkich województw, z podaniem miejscowości nazwiska właściciela piekarni, ilości i rodzaju pieców, mieszadeł mechanicznych, przesiewaczy, ilości, rodzaj ewentualnych innych maszyn z równoczesnym wymienieniem fabryki, skąd maszyny pochodzą.

Wreszcie należy przedstawić zdolność produkcyjną piekarń przy 8-godzinym dniu roboczym.

2000 nowych wagonów kolejowych.

W okresie jesiennej kampanji buraczanej i ziemniaczanej, w związku z wzmocnionym eksportem węgla, daje się zwykle odczuć na kolejach brak węglarek. Chcąc temu zapobiec, ministerstwo komunikacji zamierza zamówić 2.000 nowych wagonów, w tem 1.300 węglarek.

Rząd chce przyjść z pomocą młynom.

W najbliższych dniach w min. spraw wewnętrznych odbędzie się konferencja z udziałem przedstawicieli przemysłu młynarskiego i banków państwowych celem omówienia możliwości przyścia z pomocą finansową młynom krajowym odczuwającym wybitny brak środków obrotowych.

Nie będzie już domów karnych w obrębie miast.

W ministerstwie sprawiedliwości dyskutowany jest projekt przeniesienia więzień położonych w większych miastach w okolice pozamiejskie, celem podniesienia bezpieczeństwa i moralności.

Jedno miesięczna pensja dla pracowników magistrackich.

Związek Miast Polskich po rozpatrzeniu sprawy uposażenia pracowników samorządowych zalecił magistratom wypłatę jednomiesięcznej pensji celem wyrównania wzrostu drożyzny w latach 1926 do 1928, jednocześnie polecił podwyżkę dodatku mieszkaniowego i drożnianego o 15%.

Pożyteczny wynalazek w kolejnictwie.

W ministerstwie komunikacji w Warszawie badany jest wynalazek pewnego polskiego technika — przy pomocy którego można będzie telefonować z pociągu — będącego w ruchu. Pociąg połączony zostanie z normalną siecią telefoniczną tak, że każdy pasażer będzie mógł telefonować z pociągu do domu lub innego miejsca.

Komisje szacunkowe dla spół. akc.

Ministerstwo przemysłu i handlu opracowało obecnie tekst rozporządzenia wykonawczego do art. 105 ustawy o spółkach akcyjnych. Na mocy tego rozporządzenia powołane zostaną specjalne komisje szacunkowe, które ocenić będą nowe wartości nieruchomości, inwentarza i t. d. spółek akcyjnych. Nowe oszacowania komisyjne będą musiały być przyjęte w bilansach spółek akcyjnych, obecnie przerachowywanych na podstawie rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Uproszczenie rewizji celnej.

Z Warszawy donoszą: Celem uproszczenia po granicznych formalności celnych wprowadzi z nadchodzącym rokiem budżetowym dyrekcja cel zatwierdzenia na rewizji bagażów osób, wyjeżdżających z Polski w urzędach, położonych wewnątrz kraju. Wszystkie urzędy celne będą rewidowane bagaże opieczętowane, tak, by mogły być przewiezione przez granicę.

Wzrost oszczędności w Polsce, a w innych krajach.

Ostatni biuletyn statystyczny Ligi Narodów zawiera zestawienia statystyczne ruchu oszczędnościowego w różnych państwach. Z liczb tych wynika, że w ciągu 10 miesięcy ub. roku oszczędności wzrosły w Danii o 0,5 proc., we Włoszech o 1,3 proc., w Stanach Zjednoczonych o 2,8 proc., w Czechosłowacji o 4,2 proc., we Francji o 8,1 proc., w Belgii o 10,3 proc., w Austrii o 15,9 proc., w Niemczech o 25,1 proc., a w Polsce najwięcej bo o 36,2 proc.

Niestety ten wzrost oszczędności jest rekordowym tylko w cyfrach procentowych, albowiem w cyfrach bezwzględnych nasz wzrost oszczędności przedstawia się o wiele skromniej niż w innych państwach.

Nowe 10-złotowe bilety bankowe.

Bank Polski podaje do wiadomości, że dnia 1 1929 r. puszczone zostaną w obieg 10-złotowe bilety bankowe z datą 20 lipca 1926 r., które różnią się do tychczasowych tylko drobną zmianą w wykonaniu znaku wodnego. Zamiast dat panowania Bolesława Chrobrego znajduje się nad jego podobizną liczba „10“ u dołu zaś litera „z“.

Produkcja srebra w 1928 r.

Według danych tymczasowych produkcja srebra w roku ubiegłym oszacowana jest na 249 milj. uncji, wobec 251 milj. w r. 1927 obok rekordowej cyfry 254 milj. w r. 1926. Na pierwszym miejscu w światowej produkcji srebra znajduje się Meksyk, z produkcją 105 milj. (tak samo jak w 1927 r.), poczem Stany Zjednoczone — 56 milj. (52 milj. w 1927 r.), następnie Kanada — 22 milj. w r. 1927. Zapasy srebra znacznie wzrosły, zarówno wskutek nowych ilości, pochodzących z zeszlorzecznej produkcji — jak też z powodu wycofanych z obiegu monet srebrnych.

Stawki celne na drzewo polskie do Niemiec.

Polsko-niemiecki układ drzewny, który w dn. 24 b. m. wszedł w życie, zawiera postanowienie, że obecne cło niemieckie w wysokości 1 marki od podwójnego centnara nie uległo zmianie. Ze strony polskiej utrzymano w mocy cło wywozowe w wysokości 40 gr. od 100 kg. liściastych kłódów i płuzyc z wyjątkiem drewna bukowego, 40 gr. od kłódów i dłużyc iglastych, oraz 20 gr. od 100 kg. osiki i drzewa olszowego, 1 zł. 50 gr. od 100 kg. osiki nieobrobionej.

Izby skarbowe samodzielnie mogą załatwiać podania o przeklasowanie.

Ministerstwo skarbu upoważniło Izby skarbowe do odmownego załatwienia we własnym zakresie działania wszelkich podań o przeklasowanie oraz do przychylnego załatwienia wszelkich prośb, dotyczących przeklasowania kategorii III i IV handlowej, wreszcie do zwalniania od obowiązku nabycia świadectw IV kat. handlowej wyjątkowo dla ubogich płatników w wypadkach, gdy bez żadnej wątpliwości zostanie stwierdzone, iż nabycie świadectwa zagrażałoby egzystencji ekonomicznej płatnika.

5 przykazań dla kupców.

1. Pamiętaj, że tylko wierzyciel, komornik i sekwestратор będą cię szukać bez ogłoszenia.
2. Kupujący jest jak piękna i posażna panna, którą chciałbyś pojąć na wieki. Możesz go sobie zjednać reklamą.
3. Jeżeli chcesz, by wszyscy o twojej firmie wiedzieli, przypominaj im się wszędzie, zawsze i na każdym miejscu.
4. Nie pomijaj najmniejszej okazji ogłaszania się. Wydatek zwróci się stokrotnie.
5. Pamiętaj, że ogłoszenia w naszym piśmie raczą czytelnicy zauważyć, uczą się treści ogłoszenia na pamięć, mówią o tobie, jako o znanej firmie, a stałe ogłoszenia zapewniają już wszystkim, że tylko u ciebie kupują, bo to się opłaca.

Ubezpieczenie na starość i niemoc.

Ze względu na to, że coraz częstsze są wypadki, stwierdzające szczególnie u osób przybyłych z innych dzielnic Polski, które nie miały ubezpieczenia na starość i niemoc, absolutną nieznaną od powiednich obowiązków ustawowych, podajemy poniżej tabelę składek, jakie w odpowiednich grupach zarobkowych należy uiszczać, lepiąc na kartce odpowiednie znaczki:

W klasie	znaczkę po zł	Od podanego powyżej czasu obowiązują przy zarobku								Robotnicy rolni należą do obok podanych klas i to: od 1. 5. 1927 r.
		rocznym		miesięcznym		tygodniowym		dziennym		
		od zł	do zł	od zł	do zł	od zł	do zł	od zł	do zł	
I	0,30	—	500	—	41,67	—	9,61	—	1,17	Zaciąg kat. II a
II	0,45	501	700	41,68	58,33	9,62	13,46	1,38	1,92	Zaciąg kat. II b, III i IV i robotnicy sezonowi kat. II i III
III	0,60	701	900	58,34	75,00	13,47	17,31	1,93	2,47	Chalupnicy
IV	0,75	901	1200	75,01	100,00	17,32	23,08	2,48	3,29	Robotnicy sezonowi kat. I.
V	0,90	ponad 1200		ponad 100		ponad 23,08		ponad 3,29		Ordynariusze

Ostatki wina na karnawalu ostatki!

Już tylko niewielka ilość starych zapasów znajduje się w piwnicach

POMOWINA
Chelmża, ul. Toruńska

Do nabycia na miarę czteroletnie białe lub czerwone wina krajowe po

0,98 zł. litr

Pozatem:

Vermuth deser. . . 2,50
Malaga 2,30
Szampańska renet. 2,20

Korzystajcie z okazji

póki zapas starczy!!!

Składu bez towaru

poszukuję od zaraz możliwie z mieszkaniem. Płacę gotówką.

Oferty pisemne pod **W. K.** do Administracji „Przeglądu Pomorskiego“.

Ostatnie dni wysprzedaży inwenturowej!

Jeszcze tylko do dnia 10 lutego b.r. potrwa nasza **wysprzedaż inwenturowa** będąca **rzadką okazją taniego zakupu.**

Na wszystkie towary oraz konfekcję damską udzielamy

przy natychmiastowej gotówce **15% rabatu.**

„CZESANKA“

Skład bławatów, Bydgoszcz ul. Gdańska 157.
Magazyn wykwińskiej konfekcji, Plac Wolności 1.

Wielki wybór
pierwszorzędnych

PIANIN

poleca

B. Sommerfeld

Największa Fabryka Pianin

Bydgoszcz

ul. Śniadeckich 56. Tel 883 i 458

Powidła śliwkowe

marmelada — tłuszcz — olej do pieczenia

poleca

Wiktor Olszewski

Chelmża, ul. Toruńska 36.

Każdy obywatel powinien czytać

pismo codzienne, w którym się ukazują urzędowe komunikaty i najaktualniejsze wiadomości ze świata - a takim pismem jest

„Przegląd Pomorski“

UWAGA!

TEGOROCZNY

UWAGA!

BIAŁY TYDZIEŃ

rozpoczynający się z dniem **31 stycznia 1929**

Na ten cel zakupiliśmy olbrzymią ilość wszelkiego rodzaju płócien, znanej polskiej fabryki

ŻYRARDÓW

oraz innych, wyrobów wyłącznie krajowych. Celem dania możności naszej Szan. Klienteli zaopatrzenia w białe materiały, sprzedawać takowe będziemy przy nadzwyczaj wielkim wyborze

PO NIEBYWALE NISKICH CENACH!

Płótna bieliźniane . . . 1.40, 1.35	1.10 zł	Ręcznikowe kuchenne kol. 1.10	0.95 zł.	Surówka 140 cm.	2.60 zł.
„ tkanin Żyrardowskich . . .	1.70 „	Ręczniki wafłowe z frendl. . .	0.90 „	Magiownikowe	2.40 „
Madapolam . . . 80, 2.30, 2.10	1.35 „	„ białe z metra	1.30 „	Flanelki bluzk.	1.30 „
Nansuk 80 cm.	2.— „	„ kąpielowe	2.15 „	Barchany bieliż.	1.35 „
Dymka	2.05	Kapy na łóżka kolorowe	6.25 „	Oksfordy fartuchowe	2.10 „
Oksford koszul.	1.15 „	Prześcieradła kąpielowe	5.50 „	Wsypy 2.75	2.30 „
Płótna pościelowe	3.10	Obrusy z metra	4.60 „	Pościel w kraty	1.45 „
„ lniane	3.60 „	„ kol.	5.65 „	Firanki z metra.	0.60 „
„ podpinkowe 160 cm.	4.50 „	„ białe szt.	11.50 „	„ odpasowane	7.75 „
Madapolam 200 cm.	5.95 „	„ kol. szt.	13.20 „	Kapy białe z frędzlami	10.50 „
Ręcznikowe kuchenne metr.	0.50 „	Surówka 70 cm.	1.— „		

Płótna lniane, ręczniki, stołowizna w wszelkich gatunkach! We wszystkich innych oddziałach ceny specjalnie niższe.

HURTOWNIA CZESŁAW BUZA

Telefon 117

T O R U Ń

Telefon 117

Jak z krateru lawa

pedzi sensacja

BIAŁYCH TYGODNI!

u Kaczyńskiego

od wtorku 5-go lutego 1929 r.

Cała Chełmża i okolica będzie o tem mówiła !!

Płótna bielizniane.

Nessel surówka (pojedyncze)	1,15, 0,95,	0,85
Płótno białe		0,93
„ ludowe 70 cm szerokie		1,08
„ ludowe 80 cm szerokie		1,25
„ na męskie koszule dobry gat.		1,38
Linon 80 szeroki prima		1,39
Płótna Nansuk (batyst bielizniane)		1,67
„ Schifon prima na damską bieliznę		1,48
„ Madapolam 90 szeroki		1,85
Płótna pościelowe.		
Linon biały 140 ca szeroki		2,25
„ prima gatunek ca 140 szeroki		2,75
„ prima „ ca 160 „		3,25
„ Damast dobry ca 140 „		3,85
Nessel podwójny na prześcieradła ca 140 szeroki		2,25
Płótna pościelowe w kratki 80 szer. 1,50, 1,25, 1,10		0,95

Obrusy.

Obrusy białe z franzlami 150 cm długie	3,95
„ kolorowe z franzlami	5,50
„ kolorowe 2 m długie	5,50
Firany odpazowane do pojedynczych okien	10,75

Bielizna.

Podstaniki damskie 2,25	1,50
Halki „ 3,80	3,20
Majtki „ 2,50	2,20
Koszule największej wielkości 2,95, 2,65, 2,45, 2,25	1,95
„ męskie 4,25, 3,85, 3,50	2,95
„ wierzchnie 8,40, 7,20	4,90

Ręczniki.

Ręcznik kuchenny 0,95, 0,75	0,70
„ płócienny czerwony i mody brzeg	1,10
„ damastowe prima gatunek 1,45	1,25
Firany.	
Firany w paski 0,75	0,55
„ w kratki z langetą	0,95
„ tiulowe 1a gatunek 2,85, 2,40	1,75

Płótna fartuchowe.

Fartuchowe pojedyncze	1,50
„ podwójne 2,25, 1,85	1,65
Nessel fartuchowy podwójny 2,45	2,25

Inlety.

Inlet (wsypy) w paski	2,35
„ Czczewiczka	2,75
„ Czczewiczka 140 szeroki	4,95
„ Czczewiczka 160 szerokie	5,50

Leon Kaczyński

Rynek 15

Chełmża

Rynek 15